

Analiza stanja i praksa sakupljanja staklene ambalaže

-Općina Novi Travnik-

Otvoreni regionalni fond za jugoistočnu Evropu, modernizacija komunalnih usluga (ORF MMS), putem develoPPP.de

Projekt: Uspostavljanje isplativog lanca vrijednosti za reciklažu stakla na Zapadnom Balkanu

SADRŽAJ

1. Uvod.....	3
2. Analiza procjene pravnih mogućnosti na području Općine Novi Travnik.....	4
2.1 Pravni okvir-trenutno stanje	4
2.1.1 Analiza pravnog okvira na nivou F BiH.....	5
2.1.2 Analiza pravnog okvira na nivou Općine Novi Travnik.....	8
3. Praksa sakupljanja ambalaže od stakla na području FBiH i pravni okvir	9
3.2 Sistem selektivnog prikupljanja i razdvajanja otpada.....	12
4. Praksa sakupljanja otpada u Općini Novi Travnik	13
4.1 Općina Novi Travnik	13
4.2 Stanovništvo i privreda	14
4.3 Otpad u Općini Novi Travnik	17
4.4 Lokacije eko otoka	19
4.5 Trenutne rute prikupljanja i količine prikupljenog stakla	20
4.6 Cijena komunalnih usluga na području Općine Novi Travnik	22
5. Zaključak.....	25
6. Prilozi.....	26

1. Uvod

Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju (GIZ) i Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj „Naled“ iz Srbije su u saradnji sa prvim operaterom sistema upravljanja ambalažnim otpadom u Bosni i Hercegovini „Ekopak“, operaterima sistema „Sekopak“ iz Srbije, „Pakomak“ iz Sjeverne Makedonije, te Asocijacijom za ekonomski razvoj Hercegovine REDAH i Zajednicom jedinica lokalne samouprave ZELS, pokrenuli regionalni projekat „**Upravljanje staklenom ambalažom na Zapadnom Balkanu**“.

Bosna i Hercegovina (BiH) prilagođava svoje zakonodavstvo evropskome u procesu približavanja Europskoj Uniji (EU), stoga se postepeno ciljevi postavljeni u evropskim strateškim dokumentima i propisima ugrađuju u nacionalno zakonodavstvo. Federalnom strategijom upravljanja otpadom za period 2008-2018. je definisan Operativni cilj za komunalni otpad: *“Prikupiti i reciklirati otpad od ambalaže (% od ukupno proizvedene količine)”* gdje su ciljni procenti za staklo postavljeni na 40 % u 2018 godini. Kako se reciklaža stakla povećava u Europi, sa stopom sakupljanja od 76%, zemlje pretendenti na članstvo u EU na zapadnom Balkanu, uključujući BiH, moraju držati korak i dostići ciljeve postavljene na nacionalnom i na nivou EU. Stepenn reciklaže je odličan indikator za prikazivanje napretka zemlje u sistemu upravljanja otpadom, a samim tim jasno se vidi poštivanje hijerarhije upravljanja otpadom i postavljenih ciljeva kada je riječ o tretmanu otpada. Okvirna direktiva o otpadu u EU postavila je cilj o stepenu reciklaže komunalnog otpada u iznosu od 50 % do 2020. godine u zemljama članicama. U BiH stepenn reciklaže je veoma nizak, a samim tim daleko iza postavljenih ciljeva:

- stepenn reciklaže od 30 % u FBiH do 2018. godine (Strategija zaštite okoliša FBiH 2008-2018),
- 23 % u RS do 2026. godine (Strategija upravljanja otpadom u RS 2016-2026).

Europsko udruženje proizvođača staklene ambalaže (FEVE) istraživanjem je utvrdilo da je staklena ambalaža najbolji izbor za ekološki svjesne potrošače. Dalje, navodi se da polovica potrošača kupuje više proizvoda u staklenoj ambalaži nego 2016. godine, a 9 od 10 preporučilo bi staklo kao najbolju ambalažu. Jedno od najvažnijih otkrića je da se odluke o kupovini sve više vode mogućnostima reciklaže i okolišem povezanim sa staklenom ambalažom.

Kako ambalažni otpad predstavlja glavni udio u ukupnim tokovima otpada, udio staklenog otpada u smjesi otpada čini oko 4% cjelokupnog ambalažnog otpada u regiji zapadnog Balkana. S obzirom da je staklo materijal koji se 100% može reciklirati i postoji mogućnost za beskonačni broj krugova za reciklažu, cilj je pružiti najbolje scenarije i na osnovu tog slučaja za prikupljanje otpada od staklene ambalaže u regiji.

Na području Bosne i Hercegovine kao pilot općine odabrana je Općina Novi Travnik i Grad Bihać. U okviru projekta predviđeno je uspostavljanje osnove za isplativiju reciklažu stakla, tako što će se u odabranim lokalnim samoupravama postaviti kontejneri za odlaganje staklenog ambalažnog otpada, u gradskim i ruralnim sredinama, kao i u ugostiteljskim objektima, sa ciljem povećanja sakupljene staklene ambalaže. Jedan od ciljeva projekta je povećati stopu prikupljanja staklene ambalaže u ovim općinama za 20%.

2. Analiza procjene pravnih mogućnosti na području Općine Novi Travnik

2.1 Pravni okvir-trenutno stanje

BiH se sastoji od dva različita i odvojena samoupravna entiteta (Federacija Bosne i Hercegovine (F BiH) i Republika Srpska (RS)) i Brčko Distrikta (BD) (distrikt pod međunarodnim nadzorom sa samoupravnom upravnom jedinicom u BiH). BiH, entiteti i BD, svaki u okviru vlastitih nadležnosti, su ovlašteni da usvajaju zakonske i podzakonske akte o različitim pitanjima, u zavisnosti od podjele nadležnosti propisanih Ustavom BiH¹. Entiteti su nadležni, između ostalog, za usvajanje zakonskih i podzakonskih propisa koji se odnose na zaštitu okoliša i upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom.

Proteklih godina pravni sistem u BiH je podložan promjenama u gotovo svim pravnim područjima. Stoga se primjenjivi zakoni nekada primjenjuju nedosljedno i, u određenim slučajevima, provedba prava može biti dugotrajan proces. Imajući u vidu zakonodavne promjene, moguće je različito tumačenje mjerodavnih zakona od strane lokalnih vlasti u vezi s pitanjima koja su obrađena u ovoj analizi.

Na nivou BiH ne postoji zakon o zaštiti okoliša, niti zakon o upravljanju otpadom. BiH je u procesu evropskih integracija, te je kao prvi korak k tome potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) koji je stupio na snagu 01.06.2015. godine. Jedan od zahtjeva SSP-a je da BiH, kao i ostale zemlje Zapadnog Balkana, pristupi efikasnom usklađivanju i provedbi čitavog korpusa pravnog naslijeđa Evropske unije (EU) (EU *acquis-a*) koji je nastajao tokom proteklih šest decenija. Zbog toga je zakonodavstvo F BiH u oblasti upravljanja otpadom u velikoj mjeri usaglašeno sa odgovarajućim EU direktivama koje regulišu predmetnu oblast.

Obzirom da su predmet analize Grad Bihać i Općina Novi Travnik, obje u sastavu F BiH, predmet ove analize će biti određeni propisi donijeti na nivou F BiH, te kantonalni propisi kojima pripadaju navedene dvije općine. Na nivou F BiH su doneseni (i) Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou F BiH², (ii) Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine³, (iii) Zakon o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala⁴, (iv) Zakon o zaštiti okoliša F BiH⁵, (v) Zakon o upravljanju otpadom⁶, (vi) Zakon o fondu za zaštitu okoliša F BiH⁷, (vii) Zakon o zaštiti zraka⁸, (viii) Zakon o vodama⁹, (x) Zakon o zaštiti prirode¹⁰, i (xi) Pravilnik o kategorijama otpada sa listama¹¹.

¹ Aneks 4 Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH, parafiran 21.11.1995. godine u Daytonu (SAD) i potpisan 14.12.1995. godine u Parizu.

² Službene novine F BiH, br. 02/06, 72/07, 32/08, 04/10, 13/10, i 45/10.

³ Službene novine F BiH, br. 49/06.

⁴ Službene novine F BiH, br. 35/98 i 109/12.

⁵ Službene novine F BiH, br. 33/03 i 38/09.

⁶ Službene novine F BiH, br. 33/03, 72/09 i 92/17.

⁷ Službene novine F BiH, br. 33/03.

⁸ Službene novine F BiH, br. 33/03 i 04/10.

⁹ Službene novine F BiH, br. 70/06.

¹⁰ Službene novine F BiH, br. 66/13.

¹¹ Službene novine F BiH, br. 09/05.

Relevantni podzakonski akti donijeti na nivou F BiH su (i) Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom Federacije BiH¹², (ii) Pravilnik o izdavanju dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom¹³, (iii) Pravilnik o kategorijama otpada sa listama¹⁴, (iv) Pravilnik o potrebnim uvjetima za prenos obaveza sa proizvođača i prodavača na operatera sistema za prikupljanje otpada¹⁵, (v) Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda¹⁶, (vi) Pravilnik o karakteristikama, sadržaju i postupku obavještanja o važnim karakteristikama proizvoda i ambalaže od strane proizvođača¹⁷, (vii) Pravilnik o prekograničnom prometu otpada¹⁸, (viii) Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada¹⁹, i (ix) Uredba o obavezi dostavljanja godišnjeg izvještaja o ispunjenju uvjeta iz dozvole za upravljanje otpadom²⁰.

2.1.1 Analiza pravnog okvira na nivou F BiH

Zakon o zaštiti okoliša (ZZO)

Jedan od osnovnih ciljeva ZZO-a je očuvanje, zaštita, obnova i poboljšanje ekološke kvalitete i kapacitete okoliša, kao i kvalitete života. ZZO se odnosi na sve oblike okoliša (zrak, vodu, tlo, biljni i životinjski svijet, krajolike, izgrađeni okoliš), kao i sve vidove djelatnosti kojima je svrha korištenje i opterećivanje prirodnih resursa, odnosno, djelovanje na okoliš koje znači opasnost od njegova zagađivanja, zagađuje okoliš ili imaju izvjestan utjecaj na okoliš (poput buke, vibracija, radijacije - izuzimajući nuklearnu radijaciju i nuklearni otpad, itd.). Jedno od osnovnih načela stipulisano odredbama ZZO-a jeste načelo smotrenosti i prevencije, koje između ostalog nalaže da se pri korištenju okoliša mora pažljivo upravljati i ekonomično koristiti sastavnice okoliša, te svesti na najmanju moguću mjeru stvaranje otpada primjenom reciklaže nastalog otpada, odnosno ponovnog korištenja prirodnih i umjetnih materijala. ZZO-om se nalaže imatelju otpada da poduzme odgovarajuće mjere s ciljem sprječavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu upotrebu, ekstrakciju tvoriva i moguće energije, te sigurno odlaganje. Na osnovu ZZO-a je donijeta Federalna strategija zaštite okoliša F BiH 2008-2018, čiji je sastavni dio i Federalna strategija upravljanja otpadom.

Zakon o upravljanju otpadom (ZUO)

ZUO određuje generalni okvir za preradu otpada za ponovnu upotrebu i njegovu reciklažu. Ovaj Zakon reguliše odgovornost nekoliko učesnika u otpadu, i to proizvođača, prodavača i vlasnika otpada. Odgovornost proizvođača se ogleda u tome da je isti dužan dizajnirati proizvod i ambalažu, koristiti tehnologije i razvijati proizvodnju na način koji najefikasnije koristi materijale i energiju stimulira ponovno korištenje i reciklažu proizvoda, a na kraju životnog ciklusa proizvoda promovira okolinski održiv tretman, korištenje i odlaganje. Proizvođač je dužan koristiti takve sirovine i osnovne materijale, poluproizvode i ambalažu koji smanjuju upotrebu energije i materijala i čijom upotrebom se smanjuje proizvodnja otpada i upotreba ambalaže koja duže traje i ne ugrožava okoliš kada postane otpad. Prema ZUO, proizvođač će primiti nazad i/ili nadoknaditi korištene proizvode ili otpad od proizvoda od vlasnika u skladu sa posebnim propisima radi ponovnog korištenja, reciklaže ili odlaganja na okolinski prihvatljiv načn. Proizvođač može

¹² Službene novine F BiH, br. [88/11](#), [28/13](#), [8/16](#), [54/16](#), [103/16](#) i [84/17](#)).

¹³ Službene novine F BiH, br. 9/05.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Službene novine F BiH, br. 87/12 i 107/14.

¹⁷ Službene novine F BiH, br. 6/08.

¹⁸ Službene novine F BiH, br. 7/11.

¹⁹ Službene novine F BiH, br. 38/06.

²⁰ Službene novine F BiH, br. 31/06.

primiti natrag ili nadoknaditi proizvode ili otpad od proizvođača od vlasnika ili sklopiti ugovor za pružanje usluga na dobrovoljnoj osnovi sa prodavačem. Odgovornost prodavača se ogleda u tome što je dužan vratiti i/ili nadoknaditi depozite, prikupljati na selektivan način i isporučivati proizvode i ambalažu koji su na kraju životnog ciklusa proizvođaču ili operatoru koji je ovlašten za pružanje usluga upravljanja otpadom. Prodavač može proizvođaču vratiti ili nadoknaditi pakirane proizvode ili otpad nastao iz njih kada je on odgovoran za tretman, ponovno korištenje i reciklažu otpada u skladu sa posebnim propisima. Proizvođač i prodavač mogu ove odgovornosti prenijeti na operatora sistema za prikupljanje otpada putem sporazuma ili ugovora. Proizvođač i vlasnik otpada su dužni skupljati, brinuti se o ponovnom korištenju i reciklaži ili odlaganju otpada koji je proizveden zbog njihovih aktivnosti ili otpada koji posjeduju. Proizvođač i vlasnik otpada su dužni da prije odlaganja i ponovnog korištenja otpada uskladište otpad na okolinski prihvatljiv način.

ZUO propisuje da svaki kanton treba da donese plan upravljanja otpadom koji treba biti usklađen sa Strategijom upravljanja otpadom F BiH i Federalnim planom upravljanja otpadom. Plan upravljanja otpadom treba da sadrži sljedeće: (i) vrstu, količinu i porijeklo otpada koji se proizvodi i koji se treba tretirati ili odložiti; (ii) ciljeve upravljanja otpadom; (iii) opće tehničke zahtjeve za upravljanje otpadom i uređaje unutar područja na kojima se nalaze; (iv) raspoloživ i podesan tretman i mjesta odlaganja i uređaje unutar određene teritorije; (v) specijalne ugovore za tretman ili odlaganje otpada za veći broj općina; (vi) specijalne ugovore za pojedine vrste otpada kao što je opasni otpad, tečni otpad, ambalažni otpad itd.; (vii) strateške ciljeve sa razrađenim prioritetima u upravljanju otpadom i pojedinim aktivnostima koje se trebaju preduzeti; (viii) listu mjera koje se trebaju preduzeti; (ix) procjenu troškova za izvršavanje zadataka u upravljanju otpadom. Sistem prikupljanja otpada može uspostaviti proizvođač i/ili prodavač ili operator za upravljanje otpadom. Za obavljanje aktivnosti tretmana otpada i njegovog odlaganja potrebno je pribaviti dozvolu.

Proizvođač ili vlasnik otpada skupljat će otpad selektivno u skladu sa potrebom budućeg tretmana. Prikupljanje otpada unutar lokacije proizvođača ili vlasnika na način koji isključuje rizik po okoliš vremenski je ograničeno i ne zahtijeva posebnu dozvolu. Operator za prikupljanje otpada skuplja otpad od proizvođača i vlasnika i transportuje ga do mjesta za prikupljanje otpada, transfer-stanice ili mjesta za ponovnu upotrebu i recikliranje, tretman ili konačno odlaganje. Operator za prikupljanje otpada može preuzeti otpad od vlasnika na mjestima za prikupljanje. Prema ZUO postoje sljedeći načini odlaganja i tretmana otpada: (i) odlaganje na lokaciji deponije, (ii) termalna obrada, i (iii) druge hemijske, biološke ili fizičke obrade.

Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom Federacije BiH (PUAAO)

Osnovni ciljevi PUAAO su: očuvanje prirodnih resursa, zaštita okoliša i zdravlja ljudi, razvoj savremenih tehnologija proizvodnje ambalaže, uspostavljanje optimalnog sistema upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom, funkcionisanje tržišta ambalaže i proizvoda u ambalaži na teritoriji F BiH, prevenciju stvaranja trgovinskih prepreka, izbjegavanje poremećaja i ograničenja u konkurenciji, prevenciju stvaranja diskriminacije po vrsti ili po sadržaju ambalaže. Ključnu ulogu u pogledu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom ima pravno lice, odnosno operater sistema koji je ovlašten od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma (FMOIT) da provodi sve aktivnosti u navedenom području. Nadalje, proizvođač, uvoznik, punilac, paker, distributer i krajnji snabdjevač je obavezan da se priključi u sistem upravljanja ambalažnim otpadom i odgovoran je za postizanje propisanih ciljeva. Navedene obaveze proizvođač, uvoznik, punilac, paker, distributer i krajnji snabdjevač mogu prenijeti direktno na operatera sistema. U slučaju neprenošenja obaveza na operatera sistema uvoznik, punilac, paker, distributer i krajnji snabdjevač uplaćuju propisane naknade u Fond za zaštitu okoliša F BiH (Fond). Proizvođač ambalažnog materijala, uvoznik, punilac, paker, distributer i krajnji snabdjevač putem ugovora prenosi svoje obaveze na operatera sistema. Operater sistema je dužan u njihovo ime da: (i) obezbijedi da sakupljač ambalažnog

otpada redovno preuzima komunalni ambalažni otpad i vrši njegovu selektivno razdvajanje, (ii) redovno preuzima i sakuplja ambalažni otpad koji nije komunalni otpad od krajnjih korisnika, (iii) obezbijedi ponovno iskorištenje ambalažnog otpada za reciklažu u ovlaštenim postrojenjima i odlaganje neiskoristivog dijela ambalažnog otpada na regionalnim ili općinskim odlagalištima. Operater sistema je dužan za svaku vrstu ambalaže za koju proizvođač, uvoznik, punilac, paker, distributer i krajnji snadbjevač prenesu svoju obavezu na operatera sistema da osigura upravljanje ambalažnim otpadom u skladu sa zaključenim ugovorom. Aktivnosti upravljanja ambalažnim otpadom od strane operatera sistema moguće su samo pod uslovom dobijanja dozvole za operatora sistema za upravljanje otpadom. Uz zahtjev za izdavanje dozvole se prilaže prateća dokumentacija taksativno pobrojana u članu 17. PUAAO. Sastavni dio zahtjeva za izdavanje dozvole podrazumijeva i Plan upravljanja otpadom i čija je sadržina također propisana odredbama člana 17. PUAAO. Dozvolu za upravljanje otpadom izdaje FMOIT, a na period važenja od pet godina. Dozvola posebno sadrži: (i) vrstu ambalažnog otpada koji treba sakupiti, (ii) količinu ambalažnog otpada koji treba sakupiti i iskoristiti, i (iii) način izvještavanja FMOIT-a.

Operater sistema je u obavezi dostavljati FMOIT-u i Fondu izvještaj o upravljanju ambalažnim otpadom za prethodnu kalendarsku godinu svake godine do 31. marta naredne godine. FMOIT i Fond vrše kontrolu rada Operatera sistema, dok nadzor nad primjenom PUAAO provode inspektori zaštite okoliša i tržišni inspektori Federalne uprave za inspekcijske poslove.

Pravilnik o obrascu, sadržaju i postupku obavještanja o važnim karakteristikama proizvoda i ambalaže od strane proizvođača (Pravilnik)

Pravilnikom je propisano koje se informacije navode na ambalaži, a koje za gotov proizvod, te je isto bitno zbog ostvarivanja efikasnosti zbrinjavanja proizvoda, ostataka proizvoda ili ambalaže nakon upotrebe, isteka roka trajanja proizvoda ili upotrebljivosti ambalaže. Na gotov proizvod i na ambalažu navode se sljedeće upute o specifičnim postupcima tretmana ili postupaka:

- navod "ODLOŽITI U KONTEJNER ZA _____", gdje je to primjenjivo;
- navod "POVRATNA AMBALAŽA (KAUCIJA ____ KM)", gdje je to primjenjivo;
- navod: "NEUPOTRIJEBLJENI/PREOSTALI PROIZVOD U CILJU ZBRINJAVANJA (OBAVEZNO) VRATITI PROIZVOĐAČU", gdje je to primjenjivo;
- u slučaju papirne ili kartonske ambalaže, navod: "PRESAVITI" ili "PRESOVATI", praćeno simboličkim prikazom, gdje je to primjenjivo;
- u slučaju plastičnih boca (PET, HDPE), navod: "ODVOJITI POKLOPAC/ČEP", gdje je to primjenjivo;
- u slučaju staklene ambalaže, navod: "ODVOJITI POKLOPAC/ČEP" i "NE MIJEŠATI SA STAKLOM DRUGIH BOJA", gdje je to primjenjivo;
- navod primjenjivih standardnih međunarodnih simbola za dozvoljene ili preporučene postupke s ambalažom i preostalim sadržajem proizvoda nakon upotrebe ili nakon isteka roka trajanja proizvoda, u skladu sa slijedećom standardnom listom simbola (pored standardnog simbola potrebno je obavezno uvijek navesti i odgovarajući tekstualni navod, tj. pojašnjenje preporučenog postupka, a simboli za isti su propisani članom 7. navedenog Pravilnika.

Uredba o obavezi dostavljanja godišnjeg izvještaja o ispunjenju uvjeta iz dozvole za upravljanje otpadom
Uredbom o obavezi dostavljanja godišnjeg izvještaja o ispunjenju uvjeta iz dozvole za upravljanje otpadom je propisan sadržaj godišnjeg izvještaja, a isti se dostavlja nadležnom organu na obrascu-formularu koji se nalazi u prilogu Uredbe.

Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada (Uredba)

Ovom Uredbom su propisane mjere za prikupljanje, identificiranje, skladištenje, pakovanje i označavanje otpada prije odlaganja, transporta ili prenosa do drugog lica nadležnog za povrat komponenti ili odlaganje i to na način koji štiti ljudsko zdravlje, okolinu, podstiče povrat komponenti i ponovno korištenje otpada.

Uredba se ne primjenjuje na prikupljanje, identificiranje, skladištenje, pakovanje i transport sljedećih vrsta otpada: (i) kućni otpad, (ii) otpad koji se ne proizvodi u domaćinstvima ali je isti kao ili veoma sličan po svojoj prirodi kućnom otpadu, u čijem slučaju proizvođači otpada su dužni da ga predaju komunalnim preduzećima za otpad u skladu sa članom 25. stav 3. ZUO²¹, (iii) otpad proizveden u zdravstvenim ustanovama, (iv) otpad koji je odložen ili iz kojeg je obavljen povrat komponenti ili koji je skladišten kod operatera koji posjeduje dozvolu za upravljanje otpadom ili okolinsku dozvolu.

Transport otpada se obavlja uz propisno ispunjen formular (transportna dokumentacija) koji se nalazi u prilogu Uredbe.

Federalna strategija upravljanja otpadom F BiH (Federalna strategija)

Federalna strategija je sastavni dio Federalne strategije zaštite okoliša F BiH 2008-2018. Federalna strategija definiše glavne principe i strateške ciljeve za upravljanje otpadom u F BiH, zasnovane na općim načelima zakonodavstva Evropske unije, sa posebnim fokusom na:

- (i) usvajanje regionalnog pristupa u rješavanju problematike upravljanja komunalnim otpadom pri kojem općinske vlasti sarađuju i udružuje se kako bi formirale grupe općina i geografske regije kroz koje će se na regionalnom principu pružati usluge upravljanja otpadom;
- (ii) smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integrirano upravljanje otpadom, sa operativnim ciljevima koji obuhvataju zatvaranje općinskih odlagališta i postepeni prelazak na regionalni koncept odlaganja;
- (iii) smanjenje količine otpada za finalno odlaganje uz efikasnije korištenje resursa;
- (iv) osiguranje provedbe sistema kroz pravni, institucionalni i ekonomski okvir; te
- (v) osiguranje sistematskog praćenja parametara za ocjenu stanja okoliša.

Provedbeni dokument Federalne strategije je Federalni plan upravljanja otpadom. Ovaj dokument je obavezujući dio planiranja održivim upravljanjem otpadom. Ovaj Plan je krovni plan koji je, pored Federalne strategije, osnova razvoja kantonalnih i općinskih Planova upravljanja otpadom na osnovu kojih se definira upravljanje svim vrstama otpada.

2.1.2 Analiza pravnog okvira na nivou Općine Novi Travnik

Služba za komunalne djelatnosti, obnovu i stambene poslove uspostavljena je kao odvojena služba u općini Novi Travnik te između ostalog zadužena je za obavljane sljedećih poslova:

- provodi zakone, odluke i druge propise, te opće i pojedinačne akte iz oblasti komunalnih djelatnosti, obnove i stambenih poslova,
- provodi sve projekte u oblasti komunalne infrastrukture,
- prati stanje komunalne infrastrukture i predlaže mjere za poboljšanje stanja,
- sarađuje sa javnim komunalnim preduzećima i drugim pravnim licima u obavljanju poslova iz oblasti komunalnih djelatnosti,

²¹ Kućanstva su dužna prikupljati svoj proizvedeni otpad i predati ga komunalnim poduzećima za otpad, a opasan otpad predati na određena mjesta za prikupljanje (središta) ili osobi koja je nadležna za pružanje usluga u upravljanju otpadom.

- sudjeluje u utvrđivanju programa obavljanja usluga i utvrđivanju strukture finansiranja zajedničke komunalne potrošnje, te prati stanje u oblasti individualne komunalne potrošnje,
- vrši uspostavu komunalnog reda i koordinira poslove iz komunalne oblasti
- obavlja stručni nadzor u komunalnoj oblasti,
- donosi rješenja o komunalnoj naknadi za stambene prostore (kuće i stanovi) i garaže;
- stara se o zaštiti životne sredine,

Na području općine Novi Travnik važeći je **Zakon o komunalnim djelatnostima** („Službene novine SBK/KSB“, broj: 13/13). Ovim zakonom određuju se komunalne djelatnosti te načela, način obavljanja i finansiranja, kao i ostala pitanja značajna za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Srednjobosanskog kantona

Na osnovu navedenom Zakona donesena je **Odluka o komunalnom redu** („Službeni glasnik Općine Novi Travnik“, br. 02/17) - Ovom Odlukom uređuje se komunalni red i obavljanje komunalnih djelatnosti individualne i zajedničke komunalne potrošnje, provedbene mjere te utvrđuju prekršaji i kazne za prekršitelje na području Općine Novi Travnik, prava i obaveze pravnih i fizičkih osoba vezano za: uređenje naselja, prikupljanje otpada, odvoženje komunalnog otpada, čišćenje i održavanje javnih površina, održavanje javnih saobraćajnih površina, putnih pravaca, odvođenje atmosferskih voda sa javnih površina, upravljanje i održavanje javne rasvjete, snabdijevanje pitkom vodom, odvodnja otpadnih voda, kanalizacionih voda i fekalnih voda, usluge isporuke toplotne energije, kao i druga pitanja komunalne djelatnosti

Općina Novi Travnik je uspostavila sljedeće lokalne strategije:

- Strateški pravci razvoja općine Novi Travnik za period 2008.-2012. godina; Ekonomski institut Sarajevo, veljača/februar 2008. god.
- Strategija - Partnerstvo sa građanima; Novi Travnik, ožujak/mart 2008. god. Strategija je uspostavljena u okviru OSCE projekta „Ugovor“.

Na području općine Novi Travnik djeluje Javno komunalno preduzeće „Vilenica Čistoća“. Javno komunalno poduzeće utemeljeno je kao državno poduzeće „Vilenica“ Novi Travnik 1957.godine, od kada je obavljalo sve poslove iz komunalne djelatnosti, uključujući i održavanje lokalnih puteva. Za vrijeme rata poduzeće je djelovalo kao jedinica posebne namjene pri Općinskom štabu civilne zaštite, a odmah poslije rata reaktivira djelatnost i registrira se kao Javno poduzeće „Vilenica“ Novi Travnik 04.10.1994.godine. Usklađivanje statusa sa Zakonom o gospodarskim društvima Poduzeće je izvršilo izmjenom 23.04.2002.godine., kada je promijenilo naziv u Javno komunalno poduzeće „Vilenica-Čistoća“ Novi Travnik, a od 04.07.2008. godine vrši usklađivanje sa novim Zakonom o Javnim poduzećima i registrira se kod Općinskog suda Travnik pod sadašnjim nazivom Javno komunalno poduzeće „Vilenica-Čistoća“ d.o.o. Novi Travnik. Poduzeće se financira iz vlastitih prihoda.

TRENUTNA SITUACIJA SAKUPLJANJA I RECIKLIRANJA STAKLA

3. Praksa sakupljanja ambalaže od stakla na području FBiH i pravni okvir

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina je država sa decentraliziranom političkom i administrativnom strukturom sa nekoliko nivoa političkog upravljanja:

- Državni nivo (institucije državne vlasti),
- Entitetski nivo: Federacija Bosne i Hercegovine decentralizirana u 10 kantona i Republika Srpska (centralizirana),
- Brčko Distrikt, samoupravno upravna jedinica pod suverenitetom Bosne i Hercegovine, a formalno dio oba entiteta.

Svaki kanton ima svoju vladu i usvaja svoje zakone (koji su u skladu sa zakonodavstvom FBiH). Prosječna veličina općina je oko 28.000 stanovnika, u rasponu od 1.500 stanovnika (Trnovo) do 118.550 stanovnika (Novi Grad Sarajevo). Prema kriterijima tipologije Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) 61 od 79 općina u Federaciji BiH smatra se ruralnim, sa prosječnom gustinom naseljenosti manjom od 150 stanovnika po km². Na području Općine Novi Travnik gustina naseljenosti je 98,3 stanovnika po km².

Slika 1. FBiH

Zakonski okvir koji uređuje oblast upravljanja otpadom čini Zakon o upravljanju otpadom Federacije BiH („Sl. novine FBiH“ br. 33/03, 71/09 i 92/17) te na području Općine Novi Travnik-važeći Zakon o upravljanju otpadom („Sl. novine SBK“, broj: 4/05) te podzakonski propisi doneseni na osnovu ovih zakona. Na općinskom nivou u FiH se upravljanje komunalnim otpadom uređuje donošenjem odluka o komunalnom redu kojim se utvrđuju prava i obaveze stanovnika, komunalnih službi i drugih aktera uključenih u održavanje komunalne higijene, javnog reda, održavanje javnih zelenih površina i javnih saobraćajnica, javne rasvjete, drugih općinskih objekata, kao i prikupljanje i odlaganje komunalnog otpada. Općinska odjeljenja za urbanizam i komunalne poslove odgovorna su za planiranje upravljanja otpadom. Putem ovih odjeljenja, općine angažuju komunalna preduzeća za obavljanje određenih zadataka u upravljanju otpadom na općinskom nivou. Općina može osnovati javno komunalno preduzeće ili vršenje ovih poslova dodijeliti privatnim poslovnim subjektima.

Općine su nadležne za izradu planova upravljanja komunalnim otpadom i organizaciju djelatnosti prikupljanja i odlaganja otpada na svojoj teritoriji. Stoga, usluge upravljanja otpadom uglavnom pružaju javna komunalna preduzeća (JKP), koja su u potpunosti ili dijelom u državnom vlasništvu, ili rjeđe, privatni subjekti s kojima su općine sklopile ugovore. Komunalna preduzeća su finansijski odgovorna za svoje poslovanje-odnosno prikupljaju naknade od domaćinstava i plaćaju naknade operaterima deponija ako su dio šeme regionalne deponije.²²

Pravilnikom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom (Službene novine FBiH, br. 88/11, 28/13) su postavljeni ciljevi za iskorištenje i reciklažu ambalažnog otpada (Tabela 1). Prema Pravilniku, 35% ambalažnog otpada koji se stavlja na tržište se mora reciklirati ili iskoristiti do 2016. Odredbe Pravilnika se odnose na cjelokupan ambalažni otpad koji se stavlja na tržište FBiH, dok se otpad koji se spominje u Federalnoj strategiji upravljanja otpadom odnosi samo na materijale iskorištene iz komunalnog otpada.

Na osnovu Pravilnika o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Sl.novine FBiH“br. 88/11 i 28/13) postavljeni su specifični ciljevi za iskorištenje i reciklažu otpada za period od 2014- 2016. U narednoj tabeli prikazani su ciljevi postotka reciklaže po vrstama ambalaže:

Tabela 1. Specifični ciljevi za iskorištenje i reciklažu otpada za period 2014-2016

Vrsta ambalaže	Minimalna količina (%) koju treba iskoristiti ili reciklirati po godinama		
	2014	2015	2016
Staklo	5	8	12
Metal	4	6	10
Papir	20	25	30
Plastika	8	12	16
Drvo	5	8	12
Višeslojni i ostali materijal	5	8	10
Ambalaža koja sadrži i/ili je onečišćena opasnim materijama	5	8	10

Operateri sistema su obavezna da postignu ciljeve definisane Pravilnikom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom. Navedeni ciljevi za staklenu ambalažu su ispunjeni na nivou FBiH u 2019 godini.

Prema Federalnoj strategiji upravljanja otpadom za period 2008-2018., ciljevi za odvajanje i sortiranje su kako slijedi:

- (i) uspostava sistema odvojenog prikupljanja otpada u 80% općina do 2014. i 95% do 2018.,
- (ii) odvajanje ambalažnog otpada do 20% u 2014. i 30% u 2018 ili 7% odnosno 10% ukupnog otpada.

U odnosu na ciljeve iz EU navedene u Direktivi 2018/852/EZ ciljevi na nivou FBiH navedeni u Pravilniku su dosta niži. U narednoj tabeli navedeni su ciljevi za zemlje članice EU:

Tabela 2. Ciljevi reciklaže za zemlje članice EU

Vrsta ambalaže	2025	2030
----------------	------	------

²² <https://unija.com/wp-content/uploads/2019/04/Analiza-sektora-produzene-odgovornosti-proizvodaca-u-BiH.pdf>

Plastika	50	55
Drvo	25	30
Nebojeni metali	70	80
Aluminij	50	60
Staklo	70	75
Papir i karton	75	85
Ukupni maseni udio ambalažnog otpada	65	70

Najnoviji evropski podaci o reciklaži stakla potvrđuju da je u EU prikupljeno gotovo 13 miliona tona staklenih boca i staklenki, što daje prosječnu stopu reciklaže stakla od 76% u 2018 godini. Staklo je i dalje najviše reciklirani zatvoreni ambalažni materijal u Europi i najvjerovatnije u svijetu.²³

U EU trgovina staklenim otpadom pokazuje konstantan rast od prosjeka od oko 144 000 tona/mjesečno u 2004. do 242 000 tona/mjesečno u 2018., prije pada na godišnji prosjek od 225 000 tona/mjesec u 2019.²⁴

3.2 Sistem selektivnog prikupljanja i razdvajanja otpada

Na području FBiH su uspostavljena i ovlaštena ukupno četiri operatera sistema upravljanja otpadom. Od toga su dva za ambalažu i ambalažni otpad, a to su

- *Ekopak, d.o.o. Sarajevo*
- *Ekoživot, d.o.o. Tuzla.*

Preostala dva su ovlaštena za elektronski i elektronički otpad, i to su Zeos Ekosistem, d.o.o. Sarajevo i Kim Tec eko, d.o.o. Vitez.

Osnovna zadaća operatera sistema za ambalažu i ambalažni otpad je da ispune zahtjeve koje propisuje Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj: 88/11, 28/13, 8/16, 54/16, 103/16 i 84/17) uz najniže održive troškove i najveće okolišne benefite za FBiH. Operateri sistema dostavljaju izvještaje o ispunjenju nacionalnih ciljeva za prikupljanje otpada jednom godišnje Federalnom ministarstvu okoliša i turizma.

Prema podacima koji su dostavili operateri sistema u svojim Godišnjim Izvještajima za ambalažni otpad: Ekopak d.o.o. Sarajevo i Eko-život d.o.o. Tuzla, otpad koji su preradom iskoristili u neke druge svrhe, prikazani su u slijedećoj tabeli za period 2015. -2018. godina.

Tabela 3. Količine ambalažnog otpada predate na reciklažu (period 2015-2018)

Ambalažni materijal	Predato na reciklažu i/ili iskorištenje u 2015. (t)	Predato na reciklažu i/ili iskorištenje u 2016. (t)	Predato na reciklažu i/ili iskorištenje u 2017. (t)	Predato na reciklažu i/ili iskorištenje u 2018. (t)
----------------------------	--	--	--	--

²³ https://feve.org/glass_recycling_stats_2018/

²⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/10844.pdf>

Staklo	1567,32	2312,32	1989,71	2123,69
Metal	441	561	695	715,78
Papir	12648	24.987,00	19.596,00	20.038,90
Plastika	3784,02	4.118,00	3.424,00	3443,88
Drvo	544	1100	973	1013,35
Višeslojna ambalaža	580	749,00	646,00	555,33
Ambalaža koja sadrži i/ili je onečišćena opasnim materijama	10,5	15,00	20,73	22,37

Podaci dobiveni od kompanije Ekopak d.o.o. su predstavljeni u narednoj tabeli:

Tabela 4. Količine ambalažnog otpada kompanije Ekopak d.o.o. (period 2012-2019)

AMBALAŽNI MATERIJAL	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Total tona
Staklo	0	90	527	815	1,164	740	922	1,062	5,320
Metal	0	0	121	191	111	245	335	263	1,267
Papir	3,36 2	4,395	8,089	5,718	8,437	7,796	8,726	9,058	55,580
Plastika	138	2,568	1,036	1,134	1,066	1,324	1,530	1,451	10,248
Drvo	0	0	168	244	600	473	510	532	2,527
Višeslojni	0	0	211	280	349	246	155	194	1,435
Ambalaža od opasnih materija	0	0	5	8	10	16	19	23	80
Total tona	3,50 0	7,053	10,157	8,391	11,737	10,839	12,197	12,582	76,457

Iz tabele se vidi da je u 2019 godini kompanija Ekopak d.o.o. prikupila i predala na reciklažu 1,062 tone stakla, te da je udio staklene ambalaže u ukupnom reciliranom ambalažnom otpadu cca 8,45 %.

4. Praksa sakupljanja otpada u Općini Novi Travnik

4.1 Općina Novi Travnik

Novi Travnik je općina u središtu Srednjobosanskog kantona ili Kantona Središnja Bosna. Općina zauzima 242 km², ima 52 naseljena mjesta, a organizirana u je 20 mjesnih zajednica. Središte općine je grad utemeljen 1949. godine za radnike novoosnovane tvornice MMK "Bratstvo", kada biva nazvan Novi Travnik (prema obližnjem starom gradu Travniku).

Slika 2. Položaj općine Novi Travnik

Općina se nalazi na 516 m nadmorske visine, između planina Vilenice, Komara, Radovana i Vranice koje pružaju potencijal za planinski turizam. Od ukupne površine općine 70% je pokriveno šumom (16.951 ha ili 169,51 km²), a 52,42 km² (ili 21,66%) je poljoprivredno zemljište (obradive površine, pašnjaci, ribnjaci i trstici i bare).

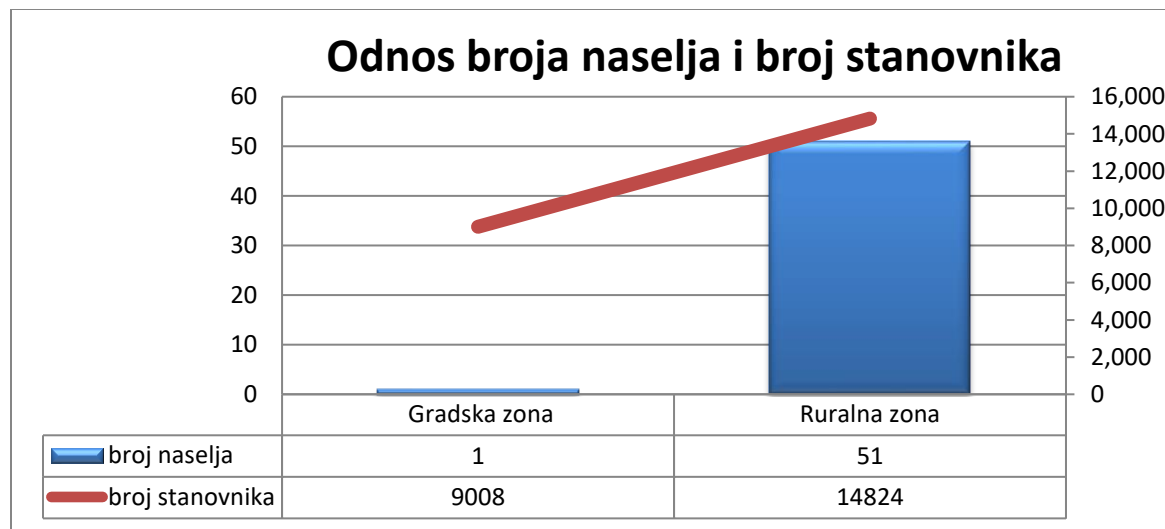
4.2 Stanovništvo i privreda

Prema preliminarnim rezultatima popisa stanovništva u BiH 2013. u općini Novi Travnik je u 52 naselja živjelo je 25.107 stanovnika, što predstavlja 9,19% od broja stanovnika Srednjobosanskog kantona, ili 1,06% od ukupnog stanovništva FBiH, odnosno 0,66% od broja stanovnika Bosne i Hercegovine. Populacija je organizirana u ukupno 7.295 domaćinstava koja koriste 8.870 stanova. Prema provedenoj anketi na području Općine Novi Travnik trenutno ima 23767 stanovnika, te gustina naseljenosti iznosi 98,3 po km².

Tabela 5 Broj stanovnika po naseljima u Općini Novi Travnik

Naziv	Površina/Broj stanovnika	Naziv	Površina/Broj stanovnika
Djakovići	5,97 / 20	Zubići	0,94 / 131
Pribilovići	4,85 / 364	Pečuj	1,97 / 561
Budušići	1,55 / 204	Torine	4,65 / 192
Stojkovići	3,28 / 445	Sinokos	1,49 / 451
Nević Polje	2,17/ 733	Kopila	1,30 / 214
Balići	8,57 / 821	Šenkovići	9,71 / 418
Bučići	1,25 / 437	Potočani	1,96 / 194
Čehova	1,42 / 509	Trenica	0,53 / 373
Rankovići	3,52 / 902	Bugojčiči	3,14 / 141
Novi Travnik	2,04 / 9008	Duboko	4,47 / 178
Isakovići	0,58 / 211	Petačići	5,57 / 243
Kasapovići	4,56 / 497	Turalići	2,94 / 35
Margetići	2,03 / 214	Bistro	9,91 / 355
Zenepići	3,86 / 98	Božići	1,86 / 71
Vežzovići	1,32 / 152	Opara	10,35 / 217
Vodovod	0,21 / 49	Reput	0,77 / 190
Hadžići	0,80 / 158	Orašac	6,39 / 803
Krnjića Potok	0,48 / 193	Trnovac	2,76 / 0
Ruda	3,52 / 225	Nova Opara	0,32 / 216
Gornje Pećine	3,95 / 238	Lisac	6,46 / 348
Donje Pećine	3,95 / 225	Monjići	1,38 / 237
Bukvići	0,97 / 327	Pričani	10,21 / 359
Kovačići	6,82 / 42	Seona	6,53 / 75
Rastovci	2,27 / 760	Has	11,99 / 333
Čakići	3,98 / 321	Rat	7,42 / 287
		Dahovo	3,96 / 10
		Sebešić	48,82 / 50

Broj naselja i broj stanovnika po naseljima u općini Novi Travnik je prikazan na narednom dijagramu.

Dijagram 1. Odnos broja naselja i broja stanovnika u Općini Novi Travnik

Gradska zona ima manji broj naselja (1 naselje), no ipak na dosta manjoj površini ima veći broj stanovnika.

Tabela 6. Podaci za gradsku i ruralnu zonu

Zona	Broj naselja	Površina	Broj stanovnika
Gradska	1	2,04 km ²	9.008 stanovnika
Ruralna	51	240,43 km ²	14.824 stanovnika

Prema podacima iz provedne ankete za potrebe projekta „Upravljanje staklenom ambalažom na području Općine Novi Travnik“ na području Općine Novi Travnik je registrovano 324 pravna subjekta, te u sljedećoj tabeli dat je prikaz broja HORECA objekata u gradskoj i ruralnoj zoni.

Tabela 7. Broj HORECA objekata u gradskoj i ruralnoj zoni

Broj HORECA objekata u gradskoj zoni	Kafići	Restorani	Hoteli	Sale
	79	24	/	1
Broj HORECA objekata u ruralnoj zoni	Kafići	Restorani	Hoteli	Sale
	6% (ruralni dio) cca 20 pravnih subjekata			

4.3 Otpad u Općini Novi Travnik

Prema Odluci o komunalnom redu na području općine Novi Travnik (Sl.glasnik Općine Novi Travnik br. 2/10; 10/13)poslovi organiziranog prikupljanja i odvoza kućnog smeća i krupnog otpada povjeravaju se poduzeću Vilenica Čistoća d.o.o. Novi Travnik.

Plan odvoza smeća koji sadrži dan, sat i način odlaganja utvrđuje komunalno poduzeće i dužni su na primjeren način obavijestiti korisnike usluga. Vlasnici poslovnih objekata (trgovine, kafei, zanatske radnje itd.) dužni su izvršiti nabavku odgovarajuće posude za smeće u skladu sa proizvedenim količinama otpada. U sektoru upravljanja otpadom u komunalnom preduzeću zaposleno je 32 radnika.

Tabela 8. Vrste posuda i količine

Posude	Vrsta posude	Broj posuda
Kante	140 l	2.740
Kontejneri	1,1 m ³	200
Kontejneri	5 m ³	10
Kontejneri	7 m ³	1

Specifikacija voznog parka²⁵:

- Vozilo „Mercedes“ sa kranom, 1988.god. 1 vozilo
- Caterpillar, 1992.god. 1 vozilo
- Vozilo „Gusjeničar“, 1979.god. 1 vozilo
- Traktor „Tomo Vinković“, 1994.god. 1 vozilo
- Bubnjar za prikupljanje otpada, 1980.god. 2 vozila
- Bubnjar „IVECO“, 2013.god. 1 vozilo
- Furgon za prikupljanje kartonske ambalaže, 1989.god. 1 vozilo

U narednoj tabeli dati su podaci o količinama otpada i informacije o stanju opreme za upravljanje otpadom na području Općine Novi Travnik.

Tabela 9.Količine otpada i stanje opreme za upravljanje otpadom na području Općine Novi Travnik

Količina deponovanog komunalnog otpada	Godina	Količina
	2019 godina	3.307,13 tona
Količina selektovanog otpada	Primarna separacija	Sekundarna separacija
	1%	1%
Broj kamiona	4	

²⁵ <https://www.rez.ba/wp-content/uploads/2017/11/Publ-024-Preporuke-za-op%C4%87ine.pdf>

<i>Prosječna zapremina vozila</i>	7 tona
<i>Udaljenost od deponije do reciklažnog centra</i>	41 km
<i>Ukupna zapremina posuda za odvajanje mješanog otpada</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1,1 m³ - 180 kontejnera zapremine 1,1 m³. • 3200 komada PVC kanti zapremine 120-140 litara, • 23 kontejnera zapremine 5 m³, + pravni subjekti
<i>Ukupna zapremina posuda za reciklažni otpad</i>	1,1 m³ <ul style="list-style-type: none"> • 32 kontejnera zapremine 1,1 m³- <i>eko otoci</i> • 20 kontejnera zapremine 1,1 m³- <i>škole</i> • 9 PVC kanti zapremine 140 litara- <i>vrtići</i>
<i>Stepen dostupnosti usluga u odnosu na ukupno stanovništvo</i>	96%
<i>Prosječna težina otpada po glavi stanovnika</i>	Cca 296 kg
<i>Broj zaposlenih na 1000 korisnika</i>	Cca 4 uposlena
<i>Broj stanovnika koje opslužuje jedno vozilo</i>	Cca 5750

Lokacije za postavljanje kontejnera utvrđuje Općinsko vijeće na prijedlog načelnika Općine i komunalnog poduzeća. Organiziran odvoz krupnog otpada vrši se u pravilu dva puta godišnje (april i oktobar). Krupni otpad se odlaže na za to posebno određenu lokaciju, koju utvrđuje Općinsko vijeće na prijedlog Službe nadležne za urbanizam. Na području Općine Novi Travnik postoji 37 lokacija za kontejnera, gdje je smješteno 180 kontejnera za mješani otpad. U Tabela 10. navedene su lokacije kontejnera.

Također postoji 28 kontejnera za reciklažu od čega **7 kontejnera za staklo**.

Obaveza komunalnih poduzeća je da, čim se stvore uvjeti za selekciju otpada, odvaja korisne materijale (papir, staklo, plastika i sl.), a ostatak se odvozi na predviđenu deponiju komunalnog otpada. Nadzor nad provođenjem komunalnog reda propisanog ovom Odlukom provodi Služba za privredu, razvoj, obnovu i stambeno-komunalne poslove, Stručna služba za poslove općinskog vijeća i Općinskog načelnika. Broj stanovnika obuhvaćenih uslugom JKP-a je 23000 stanovnika, dok broj domaćinstava obuhvaćenih uslugom iznosi 6100 a broj pravnih lica obuhvaćenih uslugom 350. Broj zaposlenih u komunalnom poduzeću u sektoru upravljanja otpadom iznosi 32 uposlenika.

4.4 Lokacije eko otoka

Na području grada Novog Travnika ukupno je postavljeno 8 zelenih otoka. Eko otoci služe za selektivno odvajanje otpada. Izdvojenim sakupljanjem i odlaganjem otpada u zelene otoke omogućuje se iskorištavanje tih sirovina te smanjenje količine otpada koji se odlaže na odlagalištu.

Eko otoci su organizirani tako što se otpad odvađa na način da staklo, papir, plastika zajedno s metalom imaju zasebne kontejnere. Kontejneri zelene boje se koriste za staklo, kontejneri žute boje se koriste za plastiku i metal, dok kontejneri plave boje se koriste za papir.

Lokacije zelenih (eko) otoka na području grada Novog Travnika su:

- 1) Ulica Stjepana Radića, naselje Bare
- 2) Ulica Ive Andrića, pored pivnice Stella
- 3) Ulica Kralja Tvrtka, pored Sportske dvorane
- 4) Ulica Fra Marijana Šunjića
- 5) Ulica Ljudevita Gaja, pored Kantonalog suda
- 6) Ulica Mehmeda Spahe, pored zgrade partizanke
- 7) Ulica Kalinska, pored zelene pijace i pored KTK

Odvojeno prikupljeni otpad iz eko otoka se prazni u skladištu u krugu poduzeća JKP „Vilenica-Čistoća“ d.o.o. Novi Travnik, gdje se otpad dodatno sortira i priprema za daljnju isporuku. Kompanija Eko pak d.o.o je prethodnih godina na području općine Novi Travnik donirala 7 kontejnera za staklo.

Na području Općine Novi Travnik kontejneri se nalaze na lokacijama prikazanim u sljedećoj tabeli:

Tabela 10. Lokacije kontejnera

1. Bare- Autobuska stanica	2. Bare- kuća časnih sestara	3. Bare- kod Robota- privatni kontejneri	4. Kralja Tvrtka- kod narodne odbrane odvije lokacije	5. Kralja Tvrtka- kod novog hotela
6. Kralja Tvrtka- kod dvorane	7. Ljudevita Gaja- Kosovo	8. Ljudevita Gaja- pozida- preko puta MI COMERC	9. Ljudevita Gaja - Kod direktorice zgrade - sitotisak	10. Ljudevita Gaja- osnovna škola
11. Ljudevita Gaja- iza Doma kulture	12. Ljudevita Gaja- sud	13. Mehmeda Spahe- kod Bajre	14. Mehmeda Spahe- Partizanka	15. Mehmeda Spahe - Merkez oil- privatni kontejner
16. Kalinska- Zelena pijaca	17. Kalinska- iznad „MECA“	18. Kalinska- kod Vilenica-Vodovod	19. Stjepana Radića- Pivnica Stella	20. Ruđera Boškovića - kod gradskog bazena
21. Ruđera Boškovića- kod Bomax-a	22. Ruđera Boškovića- iznad Doma zdravlja	23. Ruđera Boškovića- ispod Grića	24. Ruđera Boškovića- Grič	25. Ruđera Boškovića- stari hotel- Porezna

26. Stjepana Tomaševića- preko puta Ferizove kuće	27. Stjepana Tomaševića- Addiko banka	28. Stjepana Tomaševića- ledine	29. Stjepana Tomaševića- ispod policije	30. Stjepana Tomaševića- kuća Slipac
31. Stjepana Tomaševića- Konzum i Galija- privatni kontejneri	32. Stjepana Tomaševića- FTM- privatni kontejner	33. Stjepana Tomaševića- Ledo- privatni kontejner	34. Stjepana Tomaševića- Imperijal- privatni kontejner	35. Tjepana Tomaševića- Dragić- privatni kontejner
36. Stjepana Tomaševića- Oskar- privatni kontejner	37. Fra Marijana Šunjića - Štefkova zgrada	38. Fra Marijana Šunjića- Kod Oskara	39. Fra Marijana Šunjića- Paragina kuća	40. Kulina Bana- kod Crvenog Križa
41. Kulina Bana- Dom staraca	42. Kulina Bana - Marosova kuća	43. Omladinska- izpod Zinze	44. Vilenička- Elektroprivreda- privatni kontejner	45. Kalinska - ribnjak

U prilogu 1. dat je prikaz lokacija kontejnera i eko-otoka na području općine Novi Travnik. Na području Općine Novi Travnik evidentirano je 99 ilegalnih deponija otpada. Lokacije su date u Prilog 2.

4.5 Trenutne rute prikupljanja i količine prikupljenog stakla

Na području Općine Novi Travnik u 2019-toj godini prikupljeno 103 zone stakla. Na području Općine Novi Travnik uspostavljen je Plan odvoza smeća prema kojem se definišu i uspostvaljaju rute za prikupljanje staklene ambalaže. Također, komunalno preduzeće izlazi na teren i po pozivu klijenta. U narednoj tabeli dat je prikaz pojedinačnih lokacija od kojih komunalno preduzeća preuzima staklenu ambalažu i prikupljene količine staklene ambalaže u 2020-toj godini.

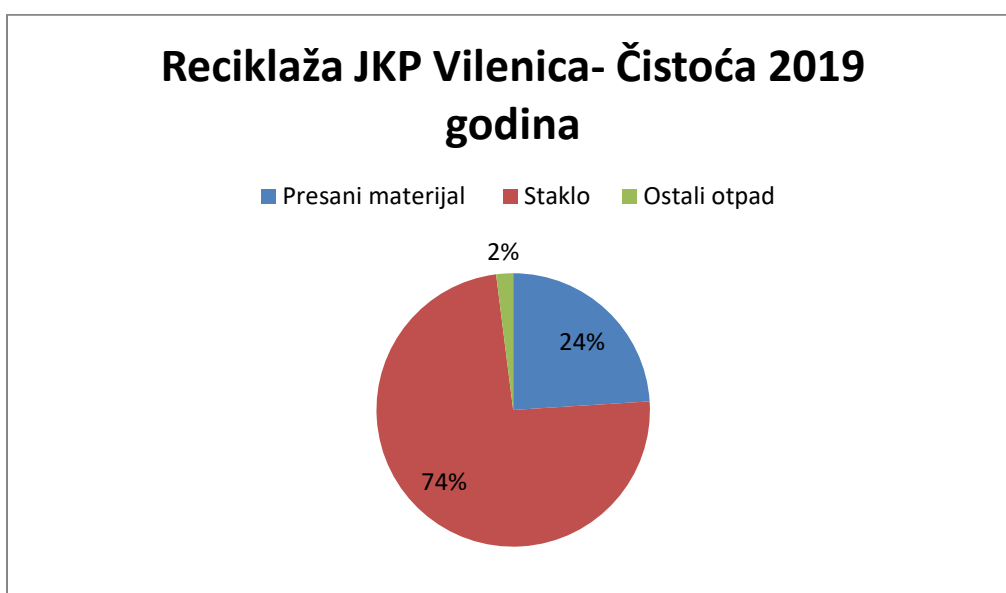
Tabela 11. HORECA lokacije i količine otpada

Ime subjekta	Količina (burad)	Ime subjekta	Količina (burad)	Ime subjekta	Količina (burad)
1. Autopraona „Aqua“	33	12. Dalton	15	23. Restoran Galija	71
2. Aurora	62	13. Pekara „Bučići“	39	24. Caffè Hir	19
3. Caffè Cool	31	14. Bet Live	53	25. Caffè Dallas	33
4. Pivnica Stella	102	15. Vidak	15	26. Caffè Lotos	44
5. Caffè SMS	15	16. Pizzeria Venecia	72		
6. Caffè Kalaba	22	17. Pizzeria Milano	43		
7. Oskar	50	18. Pikasso dance caffè	77		

8.	Marc Pasage	14	19. Caffè Studio	89
9.	Caffè Lion	27	20. Slipac d.o.o	49
10.	Matanovi dvori	55	21. Nević Polje	17
11.	Pizzeria Rebeka	20	22. Mima čevapnica	3

Prikupljena staklena ambalaža koju na lokalnoj razini prikuplja JKP "Vilenica-Čistoća" odvozi se u sabirni centar EKO industrijski otpad "Zizi" Dolac na Lašvi, gdje se ambalažni otpad sortira i pakuje te dalje transportira u tvornicu stakla Vetropack Straža d.d. Hum na Sutli u Hrvatskoj.

Kod iskazane realizacije korisnog otpada u 2019. godini reciklirano je cca 140 tona, od čega presani karton čini 24% realizacije, **staklo 74%**, a ostali korisni otpad 2%.

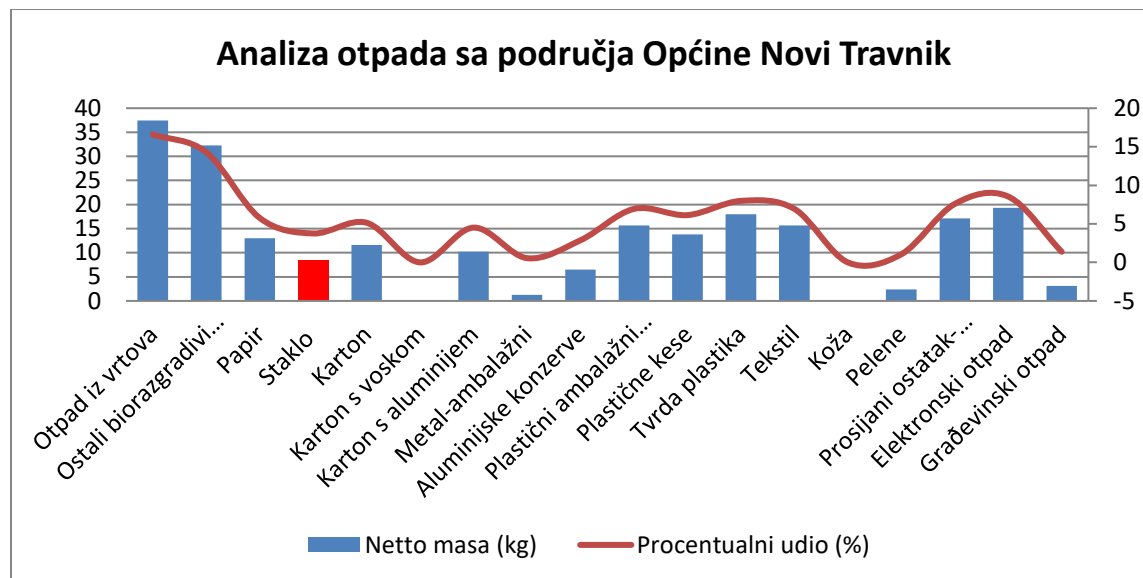
Dijagram 2. Prikaz reciklaže u 2019 godini

Struktura realizacije po vrstama korisnog otpada je sljedeća: karton presani cca 34 tone, otpadni najlon cca 2 tone, otpadna pet ambalaža 1,5 tona, staklo 103 tone, samim tim prikupljene količine korisnog otpada smanjile su količine deponiranog otpada koji se odlaže na Regionalnu deponiju Mošćanica u Zenici.

JKP Vilenica-Čistoća na području Općine Novi Travnik je prema podacima kompanije EKOPAK, te prema svim prethodno navedenim podacima, najbolja na području SBK po količinama prikupljenog stakla. Komunalno preduzeće Vilenica – Čistoća na području općine Novi Travnik u 2019. godini je predao na reciklažu **103.89 tona** stakla.

Uposlenici Regionalne deponije „Mošćanica“ bili su angažovani na poslovima izdvajanja komponenti komunalnog otpada, a u cilju analize tipičnog sastava komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalište RDM-a za utvrđivanje morfološkog sastava otpada sa područja Općine Novi Travnik. Obrađen je uzorak komunalnog otpada čija je težina uzorka je 225,94 kg a ukupna količina dovezenog otpada je 3,00 t.

Izmjerene su količine pojedinih kategorija otpada iz navedenog uzorka, kao i procentualno učešće svake kategorije otpada u ukupnoj količini otpada te rezultati su grafički prikazani na sljedećem diagramu.

Dijagram 3. Analiza otpada sa područja Općine Novi Travnik

Rezultati analize sastava otpada pokazuju da u miješanom komunalnom otpadu iz Općine Novi Travnik, koji se odlaze na odlagalište Regionalne deponije „Mošćanica“, najveće učešće ima otpad iz kategorije „organski otpad- otpad iz vrtova“ u procentu 16,59 %, dok je najmanje otpad iz kategorije „metal-ambalažni“ u procentu 0,55%. Netto masa staklenog otpada iznosi 8,48 kg, odnosno udio stakla u ukupnom otpadu je 3,75 %.

4.6 Cijena komunalnih usluga na području Općine Novi Travnik

Prema Odluci o komunalnom redu u članu 151 se navodi da proizvođači kućnog smeća na području općine Novi Travnik su u obvezi koristiti usluge organizovanog odvoza smeća.

Svi vlasnici, odnosno korisnici stambenih i poslovnih prostora, kao i privremeno zauzetih javnih površina dužni su **plaćati mjesečnu naknadu** na ime prikupljanja i odvoza smeća nadležnom poduzeću. Korisnik komunalne usluge dužan je platiti utvrđenu cijenu za pruženu komunalnu uslugu, u ugovorenom propisanom roku te prijaviti i odjaviti sve promjene (promjenu adrese, broja članova domaćinstva i površine objekta, i slično) u roku od osam dana od nastale promjene.

Visina naknade se utvrđuje na osnovu Kriterija za utvrđivanje visine cijene komunalnih usluga. Kriterije donosi Općinsko vijeće Novi Travnik na prijedlog Nadzornog odbora komunalnih preduzeća.

U narednoj tabeli dat je prikaz cijena komunlanih usluga na području Općine Novi Travnik.

Vrsta naknade	Cijena bez PDV-a	PDV 17%	Cijena sa PDV-om
NAKNADA ZA PRAVNA LICA			
Ugostiteljski objekti i trgovine mješovitom robom	1,00 KM/m ²	0,17 KM/m ²	1,17 KM/m ²
Ostale trgovine, uredi, javne institucije i mali obrti	0,80 KM/m ²	0,14 KM/m ²	0,94 KM/m ²
Osnovne i Srednje Škole	0,10 KM/m ²	0,01 KM/m ²	0,11 KM/m ²
Vrtići, domovi staraca i edukacijski centri	0,30 KM/m ²	0,05 KM/m ²	0,35 KM/m ²
Kiosci	25,00 KM (paušal)	4,25 KM (paušal)	29,25 (paušal)
Benzinske crpke	150,00 KM (paušal)	25,50 KM (paušal)	175,50 (paušal)
<i>Proizvođači BNT zona, Ratanjska, Stojkovići i Neobarje</i>			
Zatvoreni proizvodni pogoni sa skladištima do 3.000 m ²	0,10 KM/m ²	0,0170 KM/m ²	0,1170 KM/m ²
Zatvoreni proizvodni pogoni sa skladištima do 5.000 m ²	0,08 KM/m ²	0,0136 KM/m ²	0,0936 KM/m ²
Zatvoreni proizvodni pogoni sa skladištima do 10.000 m ²	0,05 KM/m ²	0,0085 KM/m ²	0,0585 KM/m ²
Zatvoreni proizvodni pogoni sa skladištima do 20.000 m ²	0,03 KM/m ²	0,0051 KM/m ²	0,0351 KM/m ²
Zatvoreni proizvodni pogoni sa skladištima preko 20.000 m ²	0,02 KM/m ²	0,0034 KM/m ²	0,0234 KM/m ²
NAKNADA ZA FIZIČKA LICA			
Fizičke osobe min. 1 član a maksimalno 4 članova	2,99 KM po članu	0,51 KM po članu	3,50 KM po članu
Odvoz smeća iz prigradskih naselja i sela	6,84 KM paušal po domaćinstvu	1,16 KM paušal po domaćinstvu	8,00 KM paušal po domaćinstvu
NAKNADA ZA ODVOZ KONTEJNERA			
Naknada za odvoz kontejnera (V=5-7m ³) građevinskog otpada (šuta) I zona grad	51,28 KM/kontejner	8,72 KM/kontejner	60,00 KM/kontejner
Naknada za odvoz kontejnera (V=5-7m ³) građevinskog otpada (šuta) II zona prigradska naselja	68,38 KM/kontejner	11,62 KM/kontejner	80,00 KM/kontejner
Naknada za odvoz kontejnera (V=5-7m ³) komunalnog otpada I zona grad	90,00 KM/kontejner	15,30 KM/kontejner	105,30 KM/kontejner
Naknada za odvoz kontejnera (V=5-7m ³) komunalnog otpada II zona prigradska naselja	100,00 KM/kontejner	17,00 KM/kontejner	117,00 KM/kontejner
Naknada za odvoz kontejnera (V=1,1 m ³) komunalnog otpada I zona grad	25,00 KM/kontejner	4,25 KM/kontejner	29,25 KM/kontejner
Naknada za odvoz kontejnera (V=1,1 m ³) komunalnog otpada II zona prigradska i industrijska zona	35,00 KM/kontejner	5,95 KM/kontejner	40,90 KM/kontejner
Naknada za istovar građevinskog otpada (šuta) u krugu poduzeća	5,13 KM/m ³	0,87 KM/m ³	6,00 KM/m ³

5. Zaključak

Za oblast upravljanja otpadom, pored Akcionog plana Federalne strategije upravljanja otpadom urađen je Federalni plan upravljanja otpadom (2012.-2017.). Na nivou BiH se trenutno se radi nova Strategija zaštite okoliša Federacije BiH u saradnji sa Švedskim institutom za okoliš uz finansijsku podršku SIDE. Na području FBiH ne postoje tehnički uslovi i/ili standardi za odvojeno prikupljanje otpada niti postoji praksa obezbjeđivanja pojedinačnih kanti/kontejnera ili upotreba plastičnih vreća za odvojeno prikupljanje. Prema nekoliko studija sprovedenih u različitim gradovima BiH, količina suhe reciklabilnefrakcije (plastike, stakla, papira, metala, aluminijskih limenki, PET) čini 24-38% ukupnog otpada. U FBiH reciklaža otpadnog stakla, a posebno tržište otpadnog stakla kao sirovine za dobijanje novih proizvoda nije dovoljno razvijeno. Zahvaljujući ulaganjima ovlaštenih operatora u subvencije za sakupljanje stakla postiže se napredak u razvoju infrastrukture za primarnu selekciju staklenog otpada.

Paralelno sa odvojenim prikupljanjem u kontejnerima, otkupni (reciklažni) centri posluju u većim gradovima u BiH. Reciklabilni otpad se isporučuje u otkupne centre sortiran i uz naknadu. Glavni snabdjevači materijala su pojedinačni sakupljači. Većina otkupnih centara radi bez odgovarajuće registracije i ne ispunjava relevantne sanitarne i higijenske norme. Pravne i fizičke osobe koje su zainteresirane za prikupljanje i prodaju sekundarnih sirovina, uglavnom se odlučuju za prikupljanje drugih vrsta sekundarnih sirovina (metala, plastike, papira i kartona) koje su finansijski isplativije.

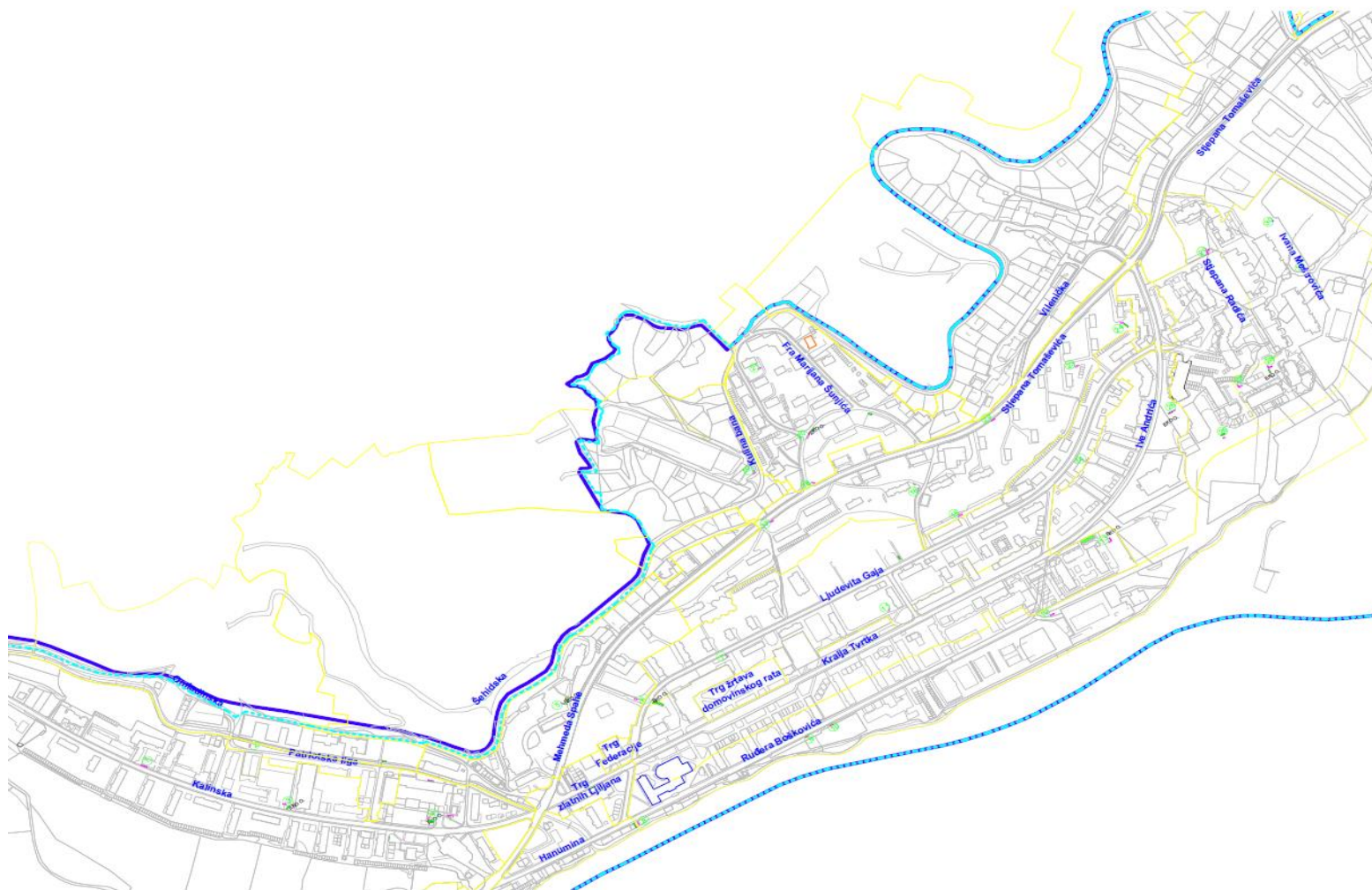
Zakonodavstvo u FBiH ne nameće ograničenja u pogleda broja operatera sistema koji mogu djelovati na tržištu, trenutno su dva operatera ovlaštena za upravljanje ambalažnim otpadom napodručju FBiH.

Za postizanje ciljeva za reciklažu i iskorištenje BiH će se i dalje oslanjati na izvozna tržišta, posebno za staklenu ambalažu. U svrhu postizanja ciljeva za reciklažu moraju se definisati svi najvažniji kanali za prikupljanje staklenog otpada. Implementacija efikasnog i isplativog sistema za upravljanje staklenim otpadom zahtijeva značajne promjene u postojećim zakonskim odredbama, organizacijskom uređenju i operativnim praksama na svim nivoima.

Na području Općine Novi Travnik neophodna su ulaganja u razvoj infrastrukture za sakupljanje ambalažnog stakla u komunalnom sektoru i podizanje svijesti u oblasti upravljanja otpadnim staklom. Kantonalni komunalni inspektori trebaju povećati aktivnosti nadzora te neophodno je povećanje njihovih ovlasti u svrhu povećanja svijesti javnosti.

6. Prilozi.

Prilog 1- Lokacije eko-otoka

Prilog 2. Spisak ilegalnih deponija otpada na području Općine Novi Travnik

Br	Općina	Datum	Naziv lokacije	X koordinata	Y koordinata	Površina m ²	Količina m ³	Državno/ privatno	Vrsta otpada	Status deponije	Napomena
1	N. Travnik	26.11.	Jaglinac	6468179	4890093	400	80	D	MJEŠOVITI	SANIRANA	DEPONIJU U VRLO TEŠKIM TERENSKIM USLOVIMA, IZVRŠENA SANACIJA
2	N. Travnik	03.03.	Novo Naselje	6474199	4893272	4000	100	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU NA ULAZU U NOVI TRAVNIK
3	N. Travnik	03.03.	Slimena	6474546	4894871	2000	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU, DEPONIJU UZ CESTU
4	N. Travnik	03.03.	Slimena	6474926	4894535	500	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ CESTU ZA SLIMENA
5	N. Travnik	04.03.	Kalinska	6471996	4891541	2000	80	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ PUT PREMA GRADSKOM GROBLJU
6	N. Travnik	04.03.	Muhonjići	6468373	4889783	500	30	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ PUT ZA MUHONJIĆE, OTPAD U RASUTOM STANJU
7	N. Travnik	05.03.	Nević Polje	6477300	4895265	2000	350	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ RIJEKU LAŠVU
8	N. Travnik	05.03.	Nević Polje	6478405	4894636	10000	5000	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU SE NALAZI NA STAROJ PIJACI, OTPAD U RASUTOM STANJU
9	N. Travnik	06.03.	Zenepići	6469343	4891520	1000	250	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ GLAVNI PUT, OTPAD U RASUTOM STANJU

10	N. Travnik	06.03.	Zenepići	6469345	4891456	500	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ PUT ZA ZENEPIĆE, PRIVREMENO SANIRANA
11	N. Travnik	06.03.	Zenepići	6469432	4891477	2000	200	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DIO DEPONIJE PRIVREMENO SANIRAN
12	N. Travnik	09.03.	Potok	6470312	4890783	400	30	P	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ U MARGETIČKOM POTOKU, OTPAD U RASUTOM STANJU
13	N. Travnik	09.03.	Gornji Margetići	6470674	4890623	100	50	P	MJEŠOVITI	AKTIVNA	NEPRISTUPAČNA DEPONIJAZ
14	N. Travnik	09.03.	Gornji Margetići	6470887	4890848	500	100	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ KOD GROBLJAZ, OTPAD U RASUTOM STANJU
15	N. Travnik	09.03.	Durale	6469125	4890942	500	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD ZATRPAN IZNAD REZERVOARAZ ZA VODUZ
16	N. Travnik	09.03.	Hadžići	6470087	4890527	500	50	P	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
17	N. Travnik	10.03.	Lazine	6475179	4891071	2000	200	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ PUT, IZNAD IZVORIŠTA
18	N. Travnik	10.03.	Lazine	6475560	4891279	500	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ GLAVNI PUT
19	N. Travnik	10.03.	Lazine	6475878	4890552	2000	30	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ PUT PREMA BUČIČKOJ RAVNI
20	N. Travnik	10.03.	Lazine	6475770	4891288	100	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
21	N. Travnik	10.03.	Lazine	6475056	4891773	200	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
22	N. Travnik	10.03.	Gornji Rankovići	6474970	4892301	1000	100	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DIO OTPADAZ ZATRPAN

23	N. Travnik	10.03.	Gornji Rankovići	6474898	4892367	1000	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJA UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
24	N. Travnik	10.03.	Rankovići	6474230	4891378	300	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	PRIVREMENO SANIRANA, TEŠKO IZVRŠITI PROCJENU KOLIČINE OTPADA
25	N. Travnik	10.03.	Bučići	6477973	4894355	10000	400	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJA UZ STARU PRUGU, OTPAD U RASUTOM STANJU
26	N. Travnik	10.03.	Borje-Lipa	6477571	4892882	600	60	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DIO DEPONIJE SANIRAN
27	N. Travnik	10.03.	Kuk	6476621	4890745	500	60	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJA UZ PUT ZA BUČIČKU RAVAN
28	N. Travnik	11.03.	Brkani	6469802	4892047	200	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJA UZ CESTU ZA ĐAKOVIĆE, OTPAD U BLIZINI POTOKA
29	N. Travnik	11.03.	Gornji Kasapovići	6469967	4891866	200	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJA U BLIZINI POTOKA, OTPAD U RASUTOM STANJU
30	N. Travnik	11.03.	Kasapovići	6470488	4891846	200	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJA U BLIZINI POTOKA, OTPAD U RASUTOM STANJU
31	N. Travnik	12.03.	Bistro	6473633	4884950	800	500	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJA U BLIZINI POTOKA, OTPAD U RASUTOM STANJU
32	N. Travnik	12.03.	Bistro	6473589	4885427	1000	100	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
33	N. Travnik	12.03.	Bistro	6473346	4885626	100	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD UZ CESTU, OTPAD U RASTUOM STANJU

34	N. Travnik	12.03.	Bistro	6473359	4885975	200	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
35	N. Travnik	12.03.	Bistro	6473357	4887018	1000	150	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
36	N. Travnik	12.03.	Ćosine kuće	6473385	4887822	200	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
37	N. Travnik	12.03.	Turalići	6473053	4887091	1000	100	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA TURALIĆE, OTPAD U RASUTOM STANJU
38	N. Travnik	12.03.	Božići	6471041	4883570	400	30	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU PREMA BOŽIĆIMA, OTPAD U RASUTOM STANJU
39	N. Travnik	12.03.	Stara Opara	6470939	4883376	5000	300	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU PREMA BOŽIĆIMA
40	N. Travnik	12.03.	Orašac	6472611	4882879	2000	150	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ IZNAD VODOVODA, OTPAD U RASUTOM STANJU
41	N. Travnik	13.03.	Dusina	6473263	4879709	200	15	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA ROSTOVO, OTPAD U RASUTOM STANJU
42	N. Travnik	13.03.	Veselinci	6473495	4879939	1000	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA ROSTOVO, OTPAD U RASUTOM STANJU
43	N. Travnik	13.03.	Veselinci	6473285	4880266	500	30	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA ROSTOVO, OTPAD U RASUTOM STANJU

44	N. Travnik	13.03.	Veselinci	6473370	4880778	1000	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA ROSTOVO, OTPAD U RASUTOM STANJU
45	N. Travnik	13.03.	Monjići	6472284	4882223	200	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ GLAVNU CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
46	N. Travnik	13.03.	Monjići	6472287	4881665	5000	700	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ U SELU MONJIĆI, OTPAD U RASUTOM STANJU
47	N. Travnik	14.03.	Petaci	6472513	4880054	2000	150	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ U BLIZINI POTOKA, OTPAD U RASUTOM STANJU
48	N. Travnik	14.03.	Lisac	6473630	4881735	200	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ U BLIZINI POTOKA, OTPAD U RASUTOM STANJU
49	N. Travnik	14.03.	Trenica	6473121	4886989	400	15	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ GLAVNU CESTU, OTPAD U BLIZINI POTOKA
50	N. Travnik	14.03.	Trenica	6473265	4887536	300	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU, DIO DEPONIJAZ SANIRAN
51	N. Travnik	16.03.	P Luka	6474220	4875274	100	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ U BLIZINI POTOKA, OTPAD U RASUTOM STANJU
52	N. Travnik	16.03.	Sebešić	6477057	4874704	200	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ U BLIZINI POTOKA, OTPAD U RASUTOM STANJU
53	N. Travnik	16.03.	Ribnica	6478706	4875304	300	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ PUT PREMA RIBNICI
54	N. Travnik	16.03.	Ribnica	6478125	4875196	100	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU

55	N. Travnik	16.03.	Pivaći	6473278	4876605	300	30	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA GORNJI VAKUF, OTPAD U BLIZINI POTOKA
56	N. Travnik	16.03.	Ribnica	6476564	4877678	100	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
57	N. Travnik	16.03.	Ribnica	6476882	4877699	500	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ MEĐUSTOVARISŤE, OTPAD U RASUTOM STANJU
58	N. Travnik	16.03.	Borovac	6476223	4878278	1000	150	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
59	N. Travnik	16.03.	Ravanci	6474831	4877586	10000	500	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
60	N. Travnik	16.03.	Pavlovica	6472563	4878939	2000	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
61	N. Travnik	17.03.	Mračni potok	6471360	4888217	500	80	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
62	N. Travnik	17.03.	Pećuj	6471459	4889113	400	40	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ IZNAD SELA, OTPAD U RASUTOM STANJU
63	N. Travnik	17.03.	Pećuj	6472568	4890374	600	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA PEĆUJ, OTPAD U RASUTOM STANJU
64	N. Travnik	17.03.	Pećuj	6472815	4890625	1000	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA PEĆUJ, OTPAD U RASUTOM STANJU
65	N. Travnik	17.03.	Pećuj	6472793	4890935	200	10	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA PEĆUJ, OTPAD U RASUTOM STANJU

66	N. Travnik	17.03.	Pećuj	6473216	4891599	2000	100	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZA PEĆUJ, OTPAD U RASUTOM STANJU
67	N. Travnik	17.03.	Pećine	6467622	4889377	500	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
68	N. Travnik	17.03.	Brdo	6465680	4890350	1000	60	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZA GROBLJA, OTPAD U RASUTOM STANJU
69	N. Travnik	17.03.	Velenca	6466736	4890945	400	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZA PUT PREMA RUDI, OTPAD U RASUTOM STANJU
70	N. Travnik	17.03.	Ruda	6467069	4890902	500	40	P	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZA NEPRISTUPAČNOM TERENU, OTPAD U RASUTOM STANJU
71	N. Travnik	17.03.	Donje Pećine	6466664	4890217	100	5	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
72	N. Travnik	17.03.	Donje Pećine	6467148	4890398	400	30	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZA CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
73	N. Travnik	17.03.	Vodovod	6467745	4888980	500	70	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZA U BLIZINI POTOKA, IZNAD RIBNJAKA
74	N. Travnik	18.03.	Brizje	6466267	4886882	2000	200	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZA IZNAD VODOTOKA, KOPILJSKI POTOK, U BLIZINI IZVORIŠTA
75	N. Travnik	18.03.	Brizje	6466384	4886764	300	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZA IZNAD IZVORIŠTA, OTPAD U RASUTOM STANJU
76	N. Travnik	18.03.	Glave	6466668	4886841	200	15	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU

77	N. Travnik	18.03.	Bojin panj	6467632	4887322	300	20	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
78	N. Travnik	18.03.	Suhodalje	6468249	4887033	10000	2000	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
79	N. Travnik	18.03.	Đekinac	6469485	4886862	1000	500	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
80	N. Travnik	18.03.	Hladni potok	6469715	4887844	400	30	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
81	N. Travnik	18.03.	Briovac	6469716	4888776	500	30	P	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU SE NALAZI U POTOKU, SELO TORINE
82	N. Travnik	18.03.	Mlinski put	6468169	4889083	300	60	P	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
83	N. Travnik	18.03.	Gradska deponija	6472420	4890491	10000	4000	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DIO DEPONIJU ZATRPAN, OTPAD U RASUTOM STANJU
84	N. Travnik	19.03.	Rastovci	6473299	4891024	400	20	P	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU
85	N. Travnik	19.03.	Rastovci	6473275	4891182	300	10	P	MJEŠOVITI	AKTIVNA	OTPAD U RASUTOM STANJU, DIO DEPONIJU OBRASAO VEGETACIJU
86	N. Travnik	19.03.	Pribilovići	6472405	4893217	1000	50	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
87	N. Travnik	20.03.	Zubići	6472586	4889276	3000	100	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ CESTU, OTPAD U RASUTOM STANJU
88	N. Travnik	20.03.	Zubići	6473751	4890549	1000	100	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJU UZ CESTU ZA ZUBIĆE, OTPAD U RASUTOM STANJU

89	N. Travnik	21.03.	Ćakići	6474568	4889271	200	5	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ UZ CESTU ZA ĆAKIĆE
90	N. Travnik	21.03.	Bugojčiči	6474636	4888917	500	200	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	DEPONIJAZ SE NALAZI U SELU, OTPAD U BLIZINI POTOKA
91	N. Travnik		G.J. Vilenica Risovac	6471214	4892417	100	3	D	KOMUNAL NI	AKTIVNA	ODJELJENJE 108
92	N. Travnik		G.J. Vilenica Risovac	6469941	4891888	50	2	D	KOMUNAL NI	PASIVNA	ODJELJENJE 104
93	N. Travnik		G.J. Vilenica Risovac	6473419	4880599	50	3	D	KOMUNAL NI	PASIVNA	ODJELJENJE 41
94	N. Travnik		G.J. Vilenica Risovac	6474528	4879967	100	5	D	KOMUNAL NI	PASIVNA	ODJELJENJE 42
95	N. Travnik		G.J. Vilenica Risovac	6472505	4882498	100	10	D	KOMUNAL NI	AKTIVNA	ODJELJENJE 54
96	N. Travnik		G.J. Vilenica Risovac	6468203	4887100	100	2	D	MJEŠOVITI	AKTIVNA	ODJELJENJE 82
97	N. Travnik		G.J. Sebešić	6474994	4876536	100	4	D	KOMUNAL NI	AKTIVNA	ODJELJENJE 30
98	N. Travnik		G.J. Sebešić	6474789	4877576	20	5	D	KOMUNAL NI	AKTIVNA	ODJELJENJE 17
99	N. Travnik		G.J. Sebešić	6474794	4877608	50	20	D	KOMUNAL NI	AKTIVNA	ODJELJENJE 17

